

รายละเอียดของรายวิชา (มคอ.๓)

พระอภิธรรมปิฎก ๒(๒-๐-๔) AbhidhammaPitaka

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขต/คณะ/ ภาควิชา	คณะพุทธศาสตร์ สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

หมวดที่ ๑ ข้อมูลโดยทั่วไป

๑. รหัสและชื่อรายวิชา รหัสรายวิชา ๐๐๐ ๒๕๐ พระอภิธรรมปิฎก ๒(๒-๐-๔) (AbhidhammaPitaka)
๒. จำนวนหน่วยกิต ๒ หน่วยกิต (๒-๐-๔)
๓. ประเภทของรายวิชา วิชา เอก
๔. อาจารย์ผู้รับผิดชอบ อาจารย์ผู้สอนและกลุ่มเรียน (Section) พระมหามิตร ฐิตปณฺโญ,ผศ.ดร.
๕. ภาควิชา/ปีการศึกษาที่เปิดสอนรายวิชา ภาควิชาที่ ๑ ชั้นปีที่ ๒
๖. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี) ไม่มี
๗. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites) (ถ้ามี) ไม่มี
๘. สถานที่เรียน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
๙. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด ๒๘ ตุลาคม ๒๕๖๔

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา ศึกษาประวัติความเป็นมา ความหมาย โครงสร้างของพระอภิธรรมปิฎก เนื้อหาสาระประเด็นที่น่าสนใจในพระอภิธรรมปิฎกทั้ง ๗ คัมภีร์ โดยเน้นให้เข้าใจหลักปรมัตถธรรม คือ จิตเจตสิก รูป และนิพพาน โดยอาศัยอรรถ

กถาและฎีกาประกอบ
<p>๒. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา</p> <p>เพื่อพัฒนาและปรับปรุงเนื้อหาของรายวิชาให้ชัดเจนและสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของรายวิชาสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการศึกษาค้นคว้าประวัติความเป็นมา ความหมาย โครงสร้างของพระอภิธรรมปิฎก เนื้อหาสาระประเด็นที่น่าสนใจในพระอภิธรรมปิฎกทั้ง ๗ คัมภีร์ โดยเน้นให้เข้าใจหลักปรมัตถธรรม คือ จิตเจตสิก รูป และนิพพาน โดยอาศัยอรรถกถาและฎีกาประกอบการอธิบาย และการใช้สื่อประกอบการบรรยาย และเพื่อพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้เป็นไปตามมาตรฐาน สกอ.</p>

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

<p>๑. คำอธิบายรายวิชา</p> <p>ศึกษาประวัติความเป็นมา ความหมาย โครงสร้างของพระอภิธรรมปิฎก เนื้อหาสาระประเด็นที่น่าสนใจในพระอภิธรรมปิฎกทั้ง ๗ คัมภีร์ โดยเน้นให้เข้าใจหลักปรมัตถธรรม คือ จิตเจตสิก รูป และนิพพาน โดยอาศัยอรรถกถาและฎีกาประกอบ</p>			
<p>๒. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา</p>			
บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
บรรยาย ๓๐ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา	อาจมีการสอนเสริม กรณีที่มีเวลาเรียนไม่ครบ	การเขียนรายงาน กำหนดให้หนีสิตทำรายงาน ๑ เรื่องคน ฝึก/การวิเคราะห์ข้อมูล	การศึกษาด้วยตนเอง ๔ ชั่วโมงต่อสัปดาห์
<p>๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นิสิตเป็นรายบุคคล</p> <p>-อาจารย์ประจำรายวิชา ประกาศเวลาให้คำปรึกษาผ่านเว็บไซต์คณะ หรือ ส่วนงาน</p> <p>-อาจารย์จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล หรือ รายกลุ่มตามความต้องการ ๑ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (เฉพาะรายที่ต้องการ)</p>			

หมวดที่ ๔ การพัฒนาการเรียนรู้ของนิสิต

<p>๑. คุณธรรม จริยธรรม</p> <p>๑.๑ คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องพัฒนา</p> <p>พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรมเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างราบรื่น และเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม โดยผู้สอนต้องพยายามชี้ให้เห็นคุณธรรมและจริยธรรมที่สอดแทรกอยู่ในเนื้อหาวิชา เพื่อให้หนีสิตสามารถพัฒนาและบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมกับความรู้ในรายวิชาโดยมีคุณธรรมจริยธรรมตามคุณสมบัตินิสิต ดังนี้</p> <p>(๑)ตระหนักในคุณค่าและคุณธรรมจริยธรรมเกี่ยวกับความเสียสละและซื่อสัตย์สุจริต</p> <p>(๒)ความมีวินัย ตรงต่อเวลา มีความรับผิดชอบต่อตนเอง วิชาชีพและสังคม</p> <p>(๓)มีภาวะความเป็นผู้นำและผู้ตาม สามารถทำงานเป็นทีมและสามารถแก้ไขข้อขัดแย้งและลำดับความสำคัญ</p> <p>(๔)เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์</p>
---

(๕) เคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์กรและสังคม

๑.๒ วิธีการสอน

- บรรยายบทเรียนพร้อมยกตัวอย่างประกอบ

- มอบหมายงานให้นักเรียนไปศึกษาประวัติความเป็นมา ความหมาย โครงสร้างของพระอภิธรรมปิฎก เนื้อหาสาระ ประเด็นที่น่าสนใจในพระอภิธรรมปิฎกทั้ง ๗ คัมภีร์ โดยเน้นให้เข้าใจหลักปรมัตถธรรม คือ จิตเจตสิก รูป และ นิพพาน โดยอาศัยอรรถกถาและฎีกาประกอบการอภิปราย และการใช้สื่อประกอบการบรรยายแล้วนำมา เสนอในชั้นเรียน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างนิสิตด้วยกัน และอาจารย์ผู้สอน

- ให้นักนิสิตฝึกทักษะในการวิเคราะห์ปัญหาศึกษาประวัติความเป็นมา ความหมาย โครงสร้างของพระอภิธรรม ปิฎก เนื้อหาสาระประเด็นที่น่าสนใจในพระอภิธรรมปิฎกทั้ง ๗ คัมภีร์ โดยเน้นให้เข้าใจหลักปรมัตถธรรม คือ จิตเจตสิก รูป และนิพพาน โดยอาศัยอรรถกถาและฎีกาประกอบ การอภิปราย และการใช้สื่อประกอบการ บรรยาย พร้อมทั้งชี้ให้เห็นประเด็นทางจริยธรรมที่ปรากฏในสังคมปัจจุบัน

- เน้นนิสิตเป็นศูนย์กลางการเรียน โดยให้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในบทเรียน แลกเปลี่ยนความ คิดเห็นภายในชั้นเรียน

- กระตุ้น ชักจูงให้นักนิสิตเข้าเรียนสม่ำเสมอ มีระเบียบวินัย และมีความกล้าหาญในการแสดงออก และมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

๑.๓ วิธีการประเมินผล

- ประเมินผลพฤติกรรมการเข้าเรียน การให้ความร่วมมือในชั้นเรียน และส่งงานมอบหมายให้ตรงเวลา

- ประเมินผลก่อนเข้าสู่บทเรียนเพื่อทราบพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชา

- ประเมินผลระหว่างภาคเรียน เพื่อทดสอบผลสัมฤทธิ์ของวัตถุประสงค์การเรียน

- ประเมินผลด้วยการใช้แบบฝึกหัดในบทเรียน

- ประเมินวัตถุประสงค์การเรียนโดยใช้ใบงาน (Work Sheet)

- ประเมินผลปลายภาคเรียน เพื่อทดสอบผลสัมฤทธิ์การเรียนในภาพรวม

๒. ความรู้

๒.๑ ความรู้ที่ต้องได้รับ

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงในสถาบันพระพุทธศาสนา ประกอบด้วย

- มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและวิธีการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

- มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอภิวินัยของพระพุทธศาสนาที่มีอิทธิพลต่อสถาบันต่างๆ

- มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของพระพุทธศาสนาที่มีต่อสังคมโลกปัจจุบัน

๒.๒ วิธีการสอน

บรรยายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ ใช้สื่อประกอบ และเทคโนโลยีประกอบ มอบหมายงาน ใบงานทดสอบ วัตถุประสงค์การเรียน รู้ ใช้แบบฝึกหัดเกี่ยวกับบทเรียน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในชั้นเรียน การเปิด โอกาสให้ซักถามภายในชั้นเรียน และเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (StudentCenter)

๒.๓ วิธีการประเมินผล

๑. ทดสอบก่อนเข้าสู่บทเรียน

๒. ทดสอบวัตถุประสงค์การเรียนโดยใช้ใบงาน

๓. ทดสอบบทเรียนโดยใช้แบบฝึกหัด

๔. ทดสอบระหว่างภาค และสอบปลายภาค

<p>๒. การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในชั้นเรียน</p> <p>๓. การแก้ไขข้อบกพร่องส่วนตัว (Personal Problems Solving)</p>
<p>๓. ทักษะทางปัญญา</p>
<p>๓.๑ ทักษะทางปัญญาที่ต้องพัฒนา</p> <p>พัฒนาความสามารถในการคิดและการวิเคราะห์เนื้อหาวิชาอย่างเป็นระบบ ความสามารถในการนำเอาความรู้ไปประยุกต์ใช้ตามสถานการณ์ มีความรู้ความเข้าใจในแนวคิด หลักการ ทฤษฎี และกระบวนการมาใช้ในการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์เมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ใหม่ๆ ที่ไม่เคยคิดมาก่อน สามารถสืบค้น ค้นหา ข้อเท็จจริง สรุป ทำความเข้าใจได้ รวมถึงการวิเคราะห์ สังเคราะห์ปัญหา และสรุปประเด็นปัญหา พร้อมทั้งสามารถบูรณาการความรู้ในรายวิชาเข้ากับหลักพุทธธรรมได้</p>
<p>๓.๒ วิธีการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - บรรยายพร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบเนื้อหาวิชา <ul style="list-style-type: none"> - บรรยายเชิงวิเคราะห์ให้เห็นความสัมพันธ์และบูรณาการของเนื้อหาวิชา   - เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น และแก้ไขข้อผิดพลาดเป็นรายบุคคล - เปิดโอกาสให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง แล้วนำมาแลกเปลี่ยนภายในชั้นเรียน
<p>๓.๓ วิธีการประเมินผล</p> <p>ทดสอบระหว่างภาคและปลายภาค โดยเน้นการวิเคราะห์ การประยุกต์ใช้และการบูรณาการเนื้อหาวิชา การใช้คำถาม ทดสอบด้วยใบงานและแบบฝึกหัด</p>
<p>๔. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ</p>
<p>๔.๑ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบที่ต้องพัฒนา</p> <ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาทักษะในการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างผู้เรียนด้วยกัน <ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาทักษะในการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างผู้เรียนและผู้สอน   - พัฒนาความเป็นผู้นำและผู้ตามในการทำงานเป็นทีม - พัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเอง ความมีวินัย ความรับผิดชอบในการทำงานเป็นทีม และความตรงต่อเวลา
<p>๔.๒ วิธีการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ในการเรียนรู้ - จัดกลุ่มการเรียนรู้ <ul style="list-style-type: none"> - ฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม
<p>๔.๓ วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประเมินตนเองด้วยแบบที่กำหนด - ประเมินผลพฤติกรรมการทำงานเป็นทีม - ประเมินผลจากรายงานการศึกษาด้วยตนเอง
<p>๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</p>
<p>๕.๑ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องพัฒนา</p> <ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาทักษะ ทั้งการพูด การฟัง การอ่าน การเขียนภาคภาษาอังกฤษ และนำเสนอในชั้นเรียนได้ - พัฒนาทักษะในการวิเคราะห์ข้อมูลจากเนื้อหาวิชา

<ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาทักษะในการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต - ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสาร เช่น การส่งงานทางอีเมล การสร้างห้องแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ - ทักษะในการนำเสนอรายงานโดยใช้รูปแบบ เครื่องมือ และเทคโนโลยีที่เหมาะสม
๕.๒ วิธีการสอน <ul style="list-style-type: none"> - มอบหมายงานให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จาก website สื่อการสอน e-learning และทำรายงาน โดยเน้นการนำตัวเลข หรือมีสถิติอ้างอิง จากแหล่งที่มาข้อมูลที่น่าเชื่อถือ - นำเสนอโดยใช้รูปแบบและเทคโนโลยีที่เหมาะสม
๕.๓ วิธีการประเมินผล <ul style="list-style-type: none"> - ประเมินจากรายงาน ใบงาน แบบฝึกหัด และนำเสนอด้วยสื่อเทคโนโลยี - ประเมินจากการมีส่วนร่วมในการเรียนในชั้นเรียนด้วยการโต้ตอบซักถาม

หมวดที่ ๕ แผนการสอนและการประเมินผล

๑. แผนการสอน (Instructional Plan)

สัปดาห์ที่	เนื้อหา	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการสอน	รายชื่อผู้สอน
๑	<p>แนะนำรายวิชา และแผนการสอน</p> <p>ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับพระอภิธรรมปิฎก</p> <p>ความเป็นมาของพระอภิธรรมปิฎก</p> <p>พระอภิธรรมสมัยพุทธกาล</p> <ul style="list-style-type: none"> - พระพุทธพจน์ในรูปแบบของพระอภิธรรม - พระธรรมวินัย (ธมโม จวินโย จ/อภิธมเม, อภิวินเย) - พรหมจรรย์ (พรหมจรรย์) ฯลฯ <p>พระอภิธรรมปิฎกสมัยหลังพุทธกาล</p> <ul style="list-style-type: none"> - ยุคสังคายนา - ชั้นอรรถกถา (เช่น อรรถกถาอัฐสาลินี) - ชั้นฎีกา (เช่น พระอภิธัมมัตถวิภาวินี) - การบรรยายประกอบสื่อ - ให้สรุปเนื้อหาที่บรรยาย - ซักถามในชั้นเรียน 		<p>การบรรยายประกอบสื่อ</p> <p>ให้สรุปเนื้อหาที่บรรยาย</p> <p>ซักถามในชั้นเรียน</p>	พระมหามิตร ฐิตปัญโญ,รศ.ดร.
๒	<p>ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับพระอภิธรรมปิฎก</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความหมายพระอภิธรรมปิฎก 		<p>การบรรยายประกอบสื่อ</p> <p>ถามตอบมอบหมายงานค้นคว้า</p>	พระมหามิตร ฐิตปัญโญ,รศ.ดร.

	<ul style="list-style-type: none"> - โครงสร้างพระอภิธรรมปิฎก ๗ คัมภีร์ - ความสำคัญของพระอภิธรรมปิฎก - ความหมายของแต่ละคัมภีร์ - สรุปท้ายบท 		รายงานเอกสาร	
๓-๕	สาระสำคัญในคัมภีร์ธัมมสังคณี <ul style="list-style-type: none"> - ความเป็นมาของคัมภีร์ธัมมสังคณี - ความหมาย และโครงสร้างของคัมภีร์ธัมมสังคณี - ปริมาณธรรม ๔ ประการ - แนวทางสู่ความเป็นอริยบุคคล - สรุปท้ายบท 		การบรรยายประกอบสื่อ ถามตอบ มอบหมายงานค้นคว้า รายงานเอกสาร	พระมหามิตร ฐิตปัญญา,รศ.ดร.
๖	สาระสำคัญในคัมภีร์วิภังค์ <ul style="list-style-type: none"> - ความนำ - ความหมาย และโครงสร้างของวิภังค์ - ประเภทของคัมภีร์วิภังค์ - วิธีการจำแนกวิภังค์ในสุดตันต ภาชนียนัย - วิธีการจำแนกชั้นวิภังค์-ปัญหาปุจฉ กะ 		การบรรยายประกอบสื่อ ถามตอบ มอบหมายงานค้นคว้า รายงานเอกสาร	พระมหามิตร ฐิตปัญญา,รศ.ดร.
สัปดาห์ที่	เนื้อหา		กิจกรรมการสอน	
	<ul style="list-style-type: none"> - สรุปท้ายบท 			
๗	สาระสำคัญในคัมภีร์ธาตุกถา <ul style="list-style-type: none"> - ความเป็นมาของคัมภีร์ธาตุกถา - ความหมาย และโครงสร้างของคัมภีร์ธาตุกถา - ประเภทของธาตุกถา - การจำแนกธาตุกถาตามนัยอุทเทส ๕ มาติกา และนิตเทส ๑๕ นัย - สรุปท้ายบท 		การบรรยายประกอบสื่อ ถามตอบ งานค้นคว้า รายงานเอกสาร	มอบหมาย พระมหามิตร ฐิตปัญญา,รศ.ดร.
๘	สาระสำคัญในคัมภีร์ปุคคลบัญญัติ <ul style="list-style-type: none"> - ความเป็นมาของคัมภีร์ปุคคลบัญญัติ - ความหมาย และโครงสร้างของคัมภีร์ปุคคลบัญญัติ - เหตุแห่งการแสดง สมมติบัญญัติ (บุคคลเทศนา) - บาลี, คำแปล, คำอธิบาย, ตามบทสวดในอภิธรรม ๗ คัมภีร์ 		การบรรยายประกอบสื่อ ถามตอบ มอบหมายงานค้นคว้า รายงานเอกสาร	พระมหามิตร ฐิตปัญญา,รศ.ดร.

	<ul style="list-style-type: none"> - บัญญัติ ๑-๕, บุคคลบัญญัติ ๖ - เปรียบเทียบกับอังคุตตรนิกาย - บุคคล ๒-๑๐ - สรุปความสำคัญของบุคคลบัญญัติ - สรุปท้ายบท 			
๙	สอบกลางภาค			สอบกลางภาค
๑๐-๑๒	สาระสำคัญในคัมภีร์กถาวัตถุ <ul style="list-style-type: none"> - ความเป็นมาของคัมภีร์กถาวัตถุ - ความหมาย และโครงสร้างของคัมภีร์กถาวัตถุ - นิกายต่างๆ และมูลเหตุแห่งการแตกแยก - โครงสร้างของคัมภีร์กถาวัตถุ - มาติกาถาวัตถุ (โครงสร้างคำถาม) - การแบ่งกถาและกถาสำคัญ - สรุปท้ายบท 		การบรรยายประกอบสื่อ ถามตอบ มอบหมายงานค้นคว้า รายงานเอกสาร	
๑๓-๑๔	สาระสำคัญในคัมภีร์ยมก <ul style="list-style-type: none"> - ความหมาย และโครงสร้างของคัมภีร์ยมก - คัมภีร์ยมกกับสภาวะธรรม ๑๐ หมวด - สาเหตุที่แบ่งเนื้อหาของคัมภีร์ยมกกับสภาวะธรรม ๑๐ หมวด - วิธีดำเนินการตามสภาวะธรรม ๑๐ หมวด มี มูลยมก 		การบรรยายประกอบสื่อ ถามตอบ มอบหมายงานค้นคว้า รายงานเอกสาร	พระมหามิตร ฐิตปัญโญ,รศ.ดร.
สัปดาห์	เนื้อหา			กิจกรรมการสอน
	ชั้นยมก, อายตนยมก, ชาติยมก, สัจจยมก, สังขารยมก, อนุสยยมก, จิตตยมก, ฌัมมยมก, อินทริยยมก, - สรุปท้ายบท			พระมหามิตร ฐิตปัญโญ,รศ.ดร.
๑๕-๑๖	สาระสำคัญในคัมภีร์ปฎิฐาน <ul style="list-style-type: none"> - ความเป็นมาของคัมภีร์ปฎิฐาน - ความหมาย และโครงสร้างของคัมภีร์ปฎิฐาน - องค์ประกอบของปฎิฐาน - ปัจจัย ๒๔ - สรุปท้ายบท 		การบรรยายประกอบสื่อ ถามตอบ มอบหมายงานค้นคว้า รายงานเอกสาร	พระมหามิตร ฐิตปัญโญ,รศ.ดร.

๒. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

กิจกรรมที่	ผลการเรียนรู้	กิจกรรมการประเมิน	กำหนดการประเมิน	สัดส่วนการประเมินผล
๑	- ความรู้และทักษะการวิเคราะห์ - การค้นคว้าและการนำเสนอรายงาน - การทำใบงาน - การส่งงานตามที่มอบหมาย	นำเสนอรายงาน	๗	๒๐%
๒	ความรู้	การสอบกลางภาค	๙	๒๐%
๓	ความรู้/ทฤษฎี	การสอบปลายภาค	๑๖	๕๐%
๔	ความรับผิดชอบ	การเข้าชั้นเรียน ตลอดภาคการศึกษา	ทุกสัปดาห์	๑๐%

หมวดที่ ๖ ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

๑ .เอกสารการเรียนรู้

๑.ตำราและเอกสารหลัก

๒. เอกสารและข้อมูลสำคัญ

๓. เอกสารและข้อมูลแนะนำ (Website)

๑.ตำราและเอกสารหลัก

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. **พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับมหาจุฬาฯ**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

สุชีพ ปุญญานุภาพ. **พระไตร ฉบับสำหรับประชาชน**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

๓.เอกสารและข้อมูลแนะนำ

จ่านง ทอลประเสริฐ. **พระพุทธศาสนากับสังคมและการเมือง**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ต้นอ้อ ๑๙๙๙ จำกัด, ๒๕๔๒.

ชัยวัฒน์ออตพัฒน์ และ ทวี ผลสมภพ. **หลักพุทธศาสนา**. พิมพ์ครั้งที่ ๘. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๑.

มนต์ ทองซึ้ง. **ศาสนาสำคัญของโลกปัจจุบัน**. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์. ๒๕๓๐.

วศิน อินทสระ. **หลักคำสอนสำคัญในพระพุทธศาสนา**. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพมหานคร: มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๔๐.

พระธรรมปฎก(ป.อ. ปยุตโต). **การพัฒนาที่ยั่งยืน**. พิมพ์ครั้งที่ ๒, กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิโกมลคีมทอง, ๒๕๔๒.

..... **แกนแท้ของพระพุทธศาสนา**. พิมพ์ครั้งที่ ๒, กรุงเทพมหานคร: ธรรมสาร, ๒๕๔๔.

พระธรรมปฎก(ป.อ. ปยุตโต). **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์**. พิมพ์ครั้งที่ ๙, กรุงเทพมหานคร: สหธรรมิก, ๒๕๓๘.

พุทธทาส ภิกขุ. **คู่มือมนุษย์**. กรุงเทพมหานคร: ธรรมบูชา, ๒๕๐๑.

หมวดที่ ๗ การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

<p>๑. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนิสิต</p> <p>๑.กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนิสิต</p> <p>๑.๑ ประเมินผลการสอนโดยใช้ระบบออนไลน์</p> <p>๑.๒ สอบถามความคิดเห็นจากนิสิตในสัปดาห์สุดท้าย</p> <p>๑.๓ ให้นิสิตเขียนแสดงความคิดเห็นการสอนในสัปดาห์สุดท้าย</p>
<p>๒. กลยุทธ์การประเมินการสอน</p> <p>ในการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินการสอน ได้มีกลยุทธ์ ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none">
- การสังเกตการณ์สอนของผู้ร่วมทีมการสอน
- ผลการเรียนรู้ของนิสิต
- การทวนสอบผลประเมินการเรียนรู้
- จัดประชุมระดมความคิดเห็นจากคณาจารย์ผู้สอนปลายภาค
<p>๓. การปรับปรุงการสอน</p> <p>หลักจากผลการประเมินการสอนในข้อ ๒ จึงมีการปรับปรุงการสอน โดยการจัดกิจกรรมในการระดมสมอง และหาข้อมูลเพิ่มเติมในการปรับปรุงการสอน ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none">
- แจกผลการประเมินการสอนโดยนิสิตให้ผู้สอนทราบเพื่อนำไปปรับปรุงการสอน
- สัมมนาการจัดการเรียนการสอน
- วิจัยในและนอกชั้นเรียน
<p>๔. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนิสิตในรายวิชา</p> <p>ในระหว่างกระบวนการสอนรายวิชามีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ในรายหัวข้อ ตามที่คาดหวังจากการเรียนรู้ในรายวิชา ได้จาก การสอบถามนิสิต หรือสุ่มตรวจผลงานของนิสิต รวมถึงพิจารณาจากผลการทดสอบย่อย และหลังการออกผลการเรียนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์โดยรวมในวิชาได้ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none">
- การทบทวนผลการสอบก่อนให้คะแนนจากการสุ่มตรวจผลงานของนิสิตโดยอาจารย์อื่น หรือผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำหลักสูตร
- มีการตั้งคณะกรรมการในสาขาวิชา ตรวจสอบผลประเมินการเรียนรู้ของนักศึกษาโดยตรวจสอบข้อสอบรายงาน วิธีการให้คะแนนสอบ และการให้คะแนนพฤติกรรม
<p>๕. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา</p> <p>นำผลที่ได้จากการสอบถามความคิดเห็น คะแนนสอบของนิสิต การประชุมสัมมนา นำมาสรุปผลและพัฒนา รายวิชาก่อนการสอนในภาคการศึกษาหน้า</p>